රන්කොත් වෙහෙර

- පොළොන්නරු යුගයට අයත් රන්කොත් වෙහෙර බුබ්බුලාකාර හැඩයෙන් යුක්තය .
- පොළොන්නරුවේ ආළාහන පිරිවෙන් භූමියට බටහිර දෙසින් මෙම ස්තූපය පිහිටා ඇත .
- මෙම දාගැබ නිශ්ශංකමල්ල රජතුමා විසින් කරවන ලද බව සඳහන් වේ .
- ස්තූපය උසින් අඩි 200 ක් පමණ වේ .
- චෛත්‍යයෙහි අට කොණේ පිළිමගෙවල් අටකි .
- දාගැබේ සතරැස් කොටුවේ සෑම මුහුණතකම අටපෙති නෙළුම් මල් දක්වා තිබීම අනෙකුත් ස්තූපවල නොමැති විශේෂත්වයකි .
- රන්කොත් වෙහෙර සතර දිසාවේ අලංකාර මල් ලියකම්වලින් යුතු වාහල්කඩ සතරකි .
- ධාතූන් වහන්සේලා ත ැන්පත් කර ඇතැයි සැලකේ .

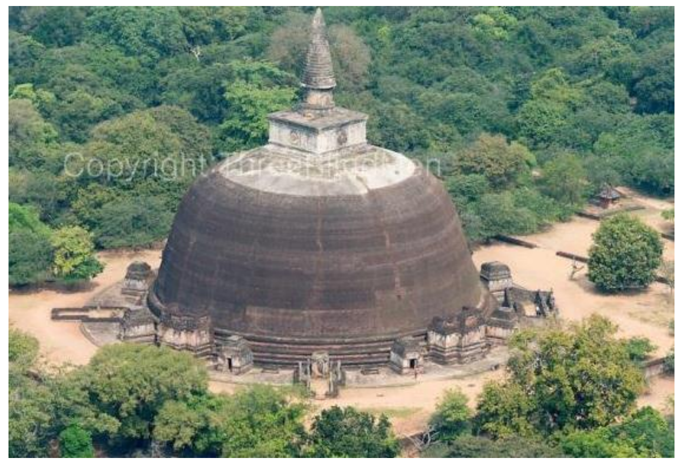

(සටහන පොතේ ලියා ගන්න)

කැලණි දාගැබ

- කැලණි විහාරයෙහි ඉදි කළ මුල් ම ස්තූපය අනුරාධපුර යුගයට අයත් බව සැලකේ .
- විවිධ කාලවල විවිධ රජවරු විසින් මෙම ස්තූපයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදු කර ඇත .
- පසුකාලීන ව එය විනාශ වී තිබී 20 වන සියවසේ දී වර්තමාන තත්වයට ප්‍රතිසංස්කරණය කර ඇත .
- බුදුරජාණන්වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් අටවන වසරේ දී මණිඅක්ඛික නා රජුගේ ඇරයුමෙන් කැලණියට වැඩම කළ බව සඳහන් වේ .
- එහි දී මණිඅක්ඛික නා රජු ප්‍රමුඛ පිරිසට මිණිපළඟක වැඩ සිට ධර්මදේශනා කළ බව ද සඳහන් වේ .
- උන්වහන්සේ වැඩ සිටි මිණිපළඟ තැන්පත් කොට මණිඅක්ඛික නා රජු විසින් කැලණි ස්තූපය කරවූ බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ .
- වර්තමාන ස්තූපය ධාන්‍යාකාර හැඩයෙන් යුක්ත අතර උස අඩි 90 ක් පමණ වේ .
- ස්තූපයේ සතර පැත්තේ මලසුන් ලෙස භාවිත කරන වාහල්කඩ සතරක් පිහිටුවා ඇත .

පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න

ස්තූපය	යුගය/කාලය	අනුග්‍රහය	හැඩය	උස	සුතූපය ආශ්‍රිත විශේෂනිර්මාණ හා කලා ලක්ෂණ
ථූපාරාම ස්තූපය					
රුවන්මැලි සෑය					
අභයගිරි ස්තූපය					
ජේතවන දාගැබ					
රන්කොත් වෙහෙර					
කැලණි ස්තූපය					

රූකඩ නිර්මාණය

රූකඩ කලාව ලංකාවේ අතීත සංස්කෘතික උරුමයක සේම ඒවා වර්තමානයේ ප්‍රාසාංගික කලාවක් ලෙස වර්ධනය වී ඇති ජනප්‍රිය කලා නිර්මාණ ලෙස හඳුනාගත හැකි වේ .

නිර්මාණය සඳහා භාවිතා කරන මාධ්‍ය හා ක්‍රියාකරවීමේ ස්වභාවය අනුව රූකඩ වර්ග කර ඇත .

රූකඩ වර්ග

නූල් රූකඩ | අත් රූකඩ | සෙවනැලි රූකඩ | රිටි රූකඩ | ඇඟිලි රූකඩ

රූපවාහිනි මාධ්‍ය තුළ අත් රූකඩ හා රිටි රූකඩ ඉතා ජනප්‍රිය වී ඇත.

විවිධ ඓතිහාසික හා කාලීන කතා වස්තු හා සිද්ධිවලට ඇතුළත් චරිත රූකඩ මගින් නිර්මාණය කරයි .
ඓතිහාසික කත අතර - ඇහැළේපොළ, සිරිසඟබෝ, අජාසත්ත, කාලගෝල, පටාචාරා, අංගුලිමාල, හා වෙස්සන්තර වැනි ජාතකය වැනි කතා සුවිශේෂ වේ .

රූකඩ නාට්‍ය ලංකාවේ අතීතයේ සිට පැවත එන ජනප්‍රිය කලාවකි .

වෙසක්, පොසොන්, හා ගම්මඩු වැනි ආගමික උත්සව අවස්ථාවලදී රූකඩ නාට්‍ය නිර්මාණවල ගුණාත්මක හා කලාත්මක වර්ධනය සඳහා වැදගත් වේ .

පසුබිම් සංගීතය, ගීත, දෙබස්, ආලෝකකරණය යන අංග රූකඩ නිර්මාණවල ගුණාත්මක බව වර්ධනය සඳහා උපයෝගි වේ .

රූකඩ නාට්‍ය සඳහා බොහෝ විට ගායනා කරනු ලබන්නේ නූර්ති හා නාඩගම් ගීත යි . ගායනය හා දෙබස් කීම බොහෝ විට රූකඩ නාට්‍ය ශිල්පීන් විසින් ම සිදු කරයි .

රූකඩ නිර්මාණය සඳහා වේදිකා නිර්මාණ හා පසුතල නිර්මාණ ඉතා වැදගත් තැනක් ගනු ලැබේ .

රූකඩ නාට්‍ය සඳහා විශේෂ වේදිකා නිර්මාණ හා පසුතල නිර්මාණ ද සකස් කෙරේ . මෙම වේදිකා ඉතා කුඩා වන අතර ඒවා ඇස් මට්ටමින් ඉහළ සකස් කෙරේ .

රූකඩ නිර්මාණ සඳහා විවිධ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කෙරේ . ප්‍රධාන වශයෙන්දැව භාවිත කරන අතර, ඒ සඳහා කඳුරු ලී හෝ රුක්අත්තන ලී උපයෝගී කර ගනී . ඊට අමතරව රෙදි , නූල්, යකඩ, ඇණ , බයිසිකල් ටියුබ් කැබලි , පබලු වර්ග, සායම් වර්ග භාවිතා කෙරේ .

නූල් රූකඩ

නූල් රූකඩ පාරම්පරිකව පැවත එන කලාවකි . මේ සඳහා ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන්නේ අම්බලන්ගොඩයි . සංදර්ශන පවත්වනු ලබන වේදිකාවේ ඉහළින් අට්ටාලයක් මත සිට නූල් මගින් රූකඩ නැටවීම සිදු කරයි .මෙවැනි රූකඩ සෑදීම සඳහා දියකඳුරු වැනි සැහැල්ලු ලී වර්ග භාවිත කරයි . අට්ටාලය මත සිට රූකඩ නටවන පුද්ගලයන් අතේ නූල් රැඳවූ ලී සැකිල්ලක් ඇත . එම ලී සැකිල්ලට නූල් රුකඩය සම්බන්ධය සිදු කරනු ලබන්නේ අත්, පා, හිස, චලනය වන ආකාරයෙනි .ඒ සඳහා බයිසිකල් ටියුබ් කැබලි භාවික කෙරේ . එය නිසියාකාරව සෙලවීම මගින් අදාළ රූකඩය නැටවීමක් සිදු කරයි .

අත් රූකඩ

අත් රූකඩ ඉතා සරල ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් නිර්මාණය කළ හැකි වේ . රෙදි කැබලි , අත් මේස් , බොත්තම් , පබළු , නූල් , මැලියම් කම්බි වැනි විවිධ ද්‍රව්‍ය මේ සඳහා අත් රූකඩ නටවනු ලබන්නේ අත සෙලවීමට ලක්කිරීමෙනි . මෙහිදී අත්වලට අදාළ අත් රූකඩය නටවනු ලබන්නේ අත සෙලවීමට ලක්කිරීමෙනි . මෙහිදී අත්වලට අදාළ අත් රුකඩය ඇතුල් කරන අතර අත්වල ඇති ඇඟිලි සොලවන විට අදාළ අත් රූකඩයේ කන් සෙලවීම , කට සෙලවීම , හිස සෙලවීම සිදු කරනු ලබයි .මෙහිදී ශිල්පියා සිටින්නේ පහතිනි . එය නරඹන්නාට ඔහු වැසෙන සේ රාමුවක් තබා ඇත .එම නිසා නරඹන්නාට අත් රූකඩය නටවන්නා නොපෙනේ . එම නිසා ශිල්පියා අත් උඩට ඔසවා අත්වල දමා සිටින රූකඩ නැටවීමට ලක් කරයි .

සෙවනැලි රූකඩ

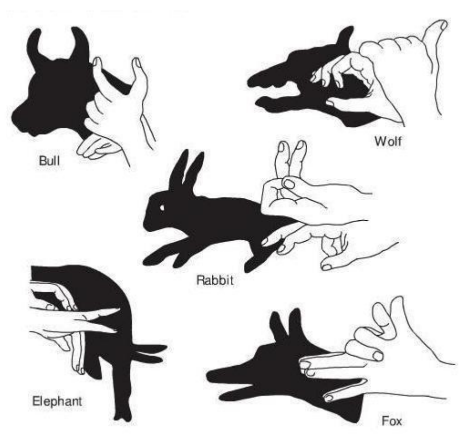

රිටි රූකඩ

ඇඟිලි රූකඩ

නූල් රූකඩ ඇසුරෙන් රඟ දක්වන ඇහැලේපොළ කතාවේ අවස්ථාවක්

පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න .

1) නරඹන ලද තමන් කැමති රූකඩ වැඩසටහනක ඇති චරිතවල ගති ලක්ෂණ හා ස්වභාවය පිළිබඳව විස්තර කරන්න .

2) රූකඩ නිර්මාණයට යොදාගත හැකි අමු ද්‍රව්‍ය ලියා දක්වන්න .

3) ඔබට නිර්මාණය කළ හැකි රූකඩයක සැලසුමක් ඇඳ දක්වන්න .

4) රූකඩ සංදර්ශනයක් රඟ දැක්වීමට සුදුසු නාට්‍ය දෙබස් සහිත පිටපතක් ලියා දක්වන්න .